

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti 4 2 D, do 100 vrt 50 50 p, večji inserati peti vrt 4 D; novice, poslane, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inostranstvo 420 D

Upravištevno: Kraljeva ulica št. 5, priljublje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Štepan Radić izžoižgan

Poskušeni atentat na Radića v Stari Pazovi. — Velike demonstracije proti Radiću v Somboru. — Radić govori v senci bajonetov.

— Beograd, 25. maja. Za oba shoda voditelja hrvatskih seljakov Štepana Radića v Stari Pazovi in v Somboru je vladalo naravno v političnih krogih največje zanimanje. Oba shoda sta bila viharja in burna, zlasti še oni v Somboru.

Na binkoštno nedeljo je prišel gosp. Štepan Radić v Stari Pazovo. Tu se je zbralo precej seljakov, ki so mestoma ugovarjali izvajanjem g. Štepana Radića, nekateri pa so jih odobraval. Ko je začel Štepan Radić govoriti, se je skušal približati govorniški tribuni neki mladenič. Ker so ga na stopnicah prijeli, se je skušal izmotali in izgovoriti, da je novinar. Izročili so ga orožnikom, ki so ga odpeljali v noko hišo ter ga tam preiskali. Pri njem so našli bombo, ki jo je pripravil baje za atentat na Radića. Mladenič je nosil bombo v levem žepu. Bilo jo je treba vreči le na oder in strašna katastrofa bi bila nezgibna. Aretirani mladenič izjavlja, da se imenuje Slavko Mihilić in da je prišel v Stari Pazovo iz Novoga Sada. Rodom je iz Stoca v Hercegovini.

Sam Radić do konca zborovanja ni ničesar vedel o pripravah za atentat. V svojem govoru je Radić izredno pohvalil ministrskega predsednika N. Uzunovića, ker ga vsi seljaki ljubijo in je sam kmetskega rodu. Polvilal je dalje novega finančnega ministra, ki je tudi seljak iz Mačve, dočim je bil prejšnji finančni minister bankir in spekulant. Prav tako je seljak prometni minister dr. Vasa Jovanović. Ti trije ministri dajejo značaj in obiljeje današnji vladi. Zelo obširno govori Radić nato o korupciji naglašajoč, da je treba predložiti Narodni skupščini zakon o pobiljanju korupcije. Obširneje je nato govoril o izenačenju davčnega zakona in omenjal, da bo finančni minister v kratkem predložil skupščini zakon o izenačenju davkov. Koncem svojega govora je g. Štepan Radić vehementno napadel ministra za šume in rudnike dr. Nikića. Nazval ga je »plajavca«. Naglašal je med drugim:

»Ta minister mora oditi! Kako se odstrani iz vlade, je drugo vprašanje, toda vedeti morate, da je ves hrvatski narod proti njemu. Ne more več ostati v vladi. To ni kriza, marveč znači samo, da se mora vlada izboljšati. To bo

formalna zahteva našega seljskega kluba in to se bo moralo izvršiti.

Dočim je Radićev shod v Pazovi potekel v splošnem precej mirno, je bil večerajšnji shod v Somboru zelo vihar in je prišlo do demonstracij proti Radiću. Radić je na obeh shodih doživel velik moralni neuspeh, ker sta oba jasno pokazala, kako izubijala voditelj hrvatskih seljakov zaupanje naroda. Radićeva dva shoda sta pokazala klaverno sliko o moči g. Štepana Radića. V Somboru je prišel Štepan Radić v spremstvu državnega podtajnika v notranjem ministru dr. Ivana Pernarja. Ta je v osebno Radićevo obrambo mobiliziral policijo in žandarmerijo. V Somboru so bili pozvani mnogi orožniki iz bližnje in daljne okolice ter se je Radićev shod vršil v senci bajonetov. Državni podtajnik dr. Pernar je vporabil vsa sredstva in je odredil celo nasilja proti demonstrantom, ki so dajali duška ogorčenju proti g. Radiću.

Za shod v Somboru je povsod vladalo napeto zanimanje. Beogradska javnost je bila že nekoliko popreje poučena, kaj pripravljajo v Somboru proti g. Radiću. Shoda so se v večjem številu udeležili tamošnji Mađžari, ki so venomer klicali: »Elyen, Istvan Radić čur! Močnejša skupina pa je proti Mađžarom vzklikala: »Živela Jugoslavija! Živel Nikola Pašić! Živel Svetozar Pribičević! Proti demonstrantom, ki so začeli izvižgavati g. Štepana Radića, se je zagnala žandarmerija, zlasti ona na konjih. Nastala je splošna zmešnjava. G. Štepan Radić je bil ves bled. Demonstrantje so mu venomer vzklikali: »Boli izdajalec! Začeli so prepevati tudi »Bože Pravde«. Demonstracije proti Radiću so trajale deli časa. Končno se je Radiću posrečilo, da je govoril in da ga je poslušalo okoli 500 oseb, poveličali Mađžarom. Demonstracije pa so se ponovile, ko je začel govoriti bivši minister Pavle Radić. Po končanem Radićevem shodu se je na istem mestu vršil shod samostojnih demokratov in radikalov. Navzočih je bilo okoli 1000 oseb. Zbor je zlasti potestiral proti postopanju državnega podtajnika dr. Pernarja. Samostojni demokrat dr. Jeremić je imel daljši govor. Navzočijo so nato priredili manifestacije za jugoslovensko narodno in državno edinstvo.

Strahovita železniška katastrofa

Pri Monakovem trčila dva potniška vlaka. — 25 oseb mrtvih, 81 težko ranjenih. — Na Dunaju skočil s tira vlak. — Dva mrtva, trije težko ranjeni.

— Monakovo, 25. maja. Na vzhodnem kolodvoru se je sredi ob 20.30 dogodila velika železniška katastrofa. Potniški vlak št. 840, ki odhaja iz Solingrada proti Monakovemu, je bil prenapolnjen mnogoštevilnih izletnikov. Zato je prišel na vzhodni kolodvor s polurno zamudo ob 20.30. Ker ni bilo dano znamenje za dohod na kolodvor, je vlak od zunaj obstal. Malo nato je iz Reichenhalla prišel potniški vlak št. 820 ravnotako prenapolnjen izletnikov in drugih potnikov. Ta vlak je vozil z brzino 16 km ter je zavozil v gorenji potniški vlak št. 840. Nastal je nepopisen prizor. Lokomotiva se je vsa razbila in porušenihi je bilo mnogo potniških vagonov. Bile so prave razvaline, iz katerih se je čul obupen klic na pomoč mnogoštevilnih ponesrečencev. Rešilni oddelek železniške uprave je takoj prišel z reševanjem ponesrečencev in so do danes

zjutraj potegnili izpod ruševin 23 mrtvih in 81 več ali manj težko ranjenih. Dva težko ranjena sta med transportom v bolnico umrla, tako da znaša število dosegnjenih žrtev 25. Ker še ni rešena alčija končana, je računati, da se nahaja pod porušenihi vozovi še več mrtvih. Uvedena je preiskava, kako je nesreča nastala. Vodilni kremljarski vlak postavljen na »stoji«, a da je vlakovodja kljub temu vozil dalje. Vlakovodja sam pa trdi, da ni bil dan signal na »stoji«, marveč da je bila proga prosta.

— Dunaj, 25. maja. Iz Simmeringa prihajajoči vlak je večeraj ob 14.15 na vzhodnem kolodvoru skočil s tira. En vagon se je prevrnil in močno poškodoval. Dve osebi so izpod razvalin potegnili mrtvi, tri težko ranjene in 13 lažko.

hati lavo. Vulkan so smatrali že za ugasel. Pred erupcijo nastalo bobnenje so slišali 32 km daleč. 2000 oseb pogrešajo, 200 oseb je utonilo. Lava je uničila 60 vasi. Prebivalstvo, stanujoče v bližini ognjenika, zbežano išče zavetja in zatočišča.

FOLJSKA ODNEHA S CARINSKIM BOJEM PROTI NEMČIJI

— Berlin, 25. maja. Po poročilih berlinskih listov iz Varšave je nova poljska vlada resno odločena proti Nemčiji naprej carinsko vojno čimprej končati. Inozemski finančni krogi so izjavili poljski vladi, da Poljska ne dobi toliko časa nobene zunanje pomoči, dokler traja carinska vojna proti Nemčiji. Poljski se resno bavi z reorganizacijo poljske vojske ter jo namerava znatno reducirati. Zmanjša se tudi vojaška službena doba.

Tri žrtve naših planin

Tri smrtni nesreče na grebenu nad kokrškim sedlom. Nevarnosti zasneženih kaminov. Kaj pripovedujejo očividci

Včeraj so se po Ljubljani raznesle vesti, da so se dogodile v planinah težke nesreče, ki so zahtevale tudi človeške žrtve. Sprva so ljudje govorili o ponesrečenih Hrvatih v Triglavskem pogorju, drugi o nesreči v Karavankah, tretji pa so verodostojno pripovedovali, da so se trije ljubljanci ponesrečili v Kamniških planinah.

Zal so se te vesti proti večeru obistnile. V Kamniških planinah so se pripetile nesreče, ki so zahtevale tri človeške žrtve. Nesreče so se pripetile skoro na istem mestu, to je v kaminu pri sestopu z grebena, ki vodi s Kravca na Kokrško sedlo, torej par minut od koče na Kokrškem sedlu. Med ponesrečenci so: Rado Sopčič in Mera Mancini iz Rožne doline in bančni uradnik »Kreditne banke« Ivo Sterle. O nesreči, ki se je pripetila Sterletu, nam pripoveduje očividec sledeče:

Z izletniškim vlakom je krenila v nedeljo zjutraj družba 7 članov iz Ljubljane in Kamnika preko Sv. Ambroža na Kravac. Med temi se je nahajal tudi ponesrečenec Ivo Sterle. Družba je bila vsa pot zelo vesela in je nemoteno uživala krasote Kamniških planin, zlasti ker je tekom ture vladalo razmeroma ugodno vreme. Opoldne je družba prispela na vrh Kravca, kjer je počivala do 14. Od tu je krenila po ločno proti Kokrškemu sedlu, da prenoči v koči na Kokrškem sedlu in da nadaljuje v ponedeljek binkoštno turo po Kamniških planinah. Ker se je družba med potjo precej zamudila, je prišla nad Kokrško sedlo že v polnem mraku. Tu je vsled zasneženosti izgubila sled in ni našla sestopa do bližnje koče. Mirko J., član družbe, je začel klicati kočo, ki se mu je oglašila. Iz koče so odgovorili, naj krene bolj na desno, kjer najde markacijo in varno pot do koče. Po daljšem iskanju mu je uspelo, najti kamin, ki pa je bil močno zasnežen in poledenel. Kot dober plezalec je pozval ostalo družbo, da počaka na grebenu, dokler ne izkoplje stopinj, in da se šele nato tovariši oprezno spuste po kaminu navzdol, od koder dosežejo kočo. Z največjo težavo je izkopal stopinje ter iz kamina stopil pod skalo na sneg, ko je opazil, da drči po kaminu navzdol njegov prijatelj Ivo Sterle. Iz kamina je Sterle treščil na snežišče, ki se razteza do mesta, kjer je stala stara koča na Kokrškem sedlu.

Z vrha so se začeli obupni klici Sterletove sestre, ki je klicala: »Ivo, kje si, Ivo oglašaj se!« Mirko J., ki je stal pod kaminom, je zbral vse svoje sile, da ne izzove v družbi na grebenu panike in je zaklical navzgor: »Ivo je tu pri meni. Bodite mirni! Nič se mu ni zgodilo! Ivo je lahko ranjen, peljem ga v kočo. Ostanite na mestu!«

Mirko J. je takoj odhitel v kočo, kjer je povedal, kaj se je zgodilo. Ena skupina se je odpravila k ponesrečenemu Sterletu, trije Skalaši (tajnik Paribudski in še dva druga so se pridružili Mirku J. in z njim odšli na mesto nesreče, kjer so splezali po kaminu navzgor in spravili družbo na varno zavetje pred grebenom, kjer je prenočila. Družba ni vedela o nesreči, ki se je pripetila Sterletu. Drugi dan se je družba v spremstvu Skalaša spustila v Kamniško Bistrico. Ostala dva Skalaša sta se povrnila na Kokrško sedlo.

Nesreča se je po vsej priliki dogodila na ta način, da je hotel pokojni Sterle za plezalcom po kaminu navzdol, kjer mu je spodrsnilo. Padel je po kaminu in nato po snežišču kakih 300 m globoko. Od udarcev v skalovih je dobil smrtonovarne poškodbe, tako da je obšel na koncu snežišča že mrtel. Obležal je približno pol metra od ostalih dveh žrtev, ki sta ležali pokriti s perlerino in ki sta se ponesrečili par ur preje.

Kaj pripoveduje soudeleženec usodne ture

Našemu poročevalcu je opisal ves potek partije ter nesreče g. K. iz Rožne doline, ki je bil v družbi obeh ponesrečenih, ter očividec tragičnega dogodka. G. K. pripoveduje:

V soboto ob 14.10 smo se odpeljali s kamničanom — jaz, Mancinijeva Ma-

ry, njen zaročenec Rado Sopčič, trgovski pomočnik ter gospodična G. v kamniške planine. Izstopili smo v Kamniku ter takoj krenili preko Sv. Ambroža in Osredka čez Kriško planino na Kravac. Okoli četrta na 9 smo v najhujši megli prispeli do koče ter prenočili. V nedeljo je bil krasen solnčni dan. Zbudil sem okoli 4 zjutraj ostale in odpravili smo se čez vrh Kravca po grebenu. Na Kravcu se nam je pridružil še uradnik g. K. iz Ljubljane. Na grebenu je vladalo krasno vreme. Megla se je že dvignila in tako smo imeli krasen razgled na sosedne planine. Ponesrečeni Sopčič je vzel svoj fotografski aparat ter napravil več lepih posnetkov. Vsi smo se tudi fotografirali. Okoli 9 zjutraj smo krenili z grebena. V nekem snežišču je Mancinijevi nenadoma spodrsnilo in zletela je približno 20 do 30 metrov globoko, ostala pa je nepoškodovana. Prestrašila pa se je zelo in posledica tega je bila, da je posele hodila zelo nesigurno. Okoli 2 ure smo dospeli na vrh »Kalske gore«. V megli, ki se je začela zbirati, smo izgubili markacijo. Jaz in Sopčič sva iskala markacijo, ostali pa so čakali na vrhu Kalske gore. Kasneje se je megla zopet dvignila. Opazili smo kočo na Kokrškem sedlu in veselo vrisikaje smo nadaljevali pot po snežiščih Kalske gore proti Kokrškemu sedlu. Družbo sem vodil jaz in obenem delal pot, meni je sledila gđ. G., nato pa sta stopala Sorčič in Mancinijeva. Zadnji je bil g. K. iz Ljubljane.

Jaz in gđ. G. sva pasirala prvo snežišče, dospela do skal in do drugega poledenega snežišča, katerega sva se pa izognila, obenem čakajoč na ostale. Sopčič in Mancinijeva sta medtem dospela do prvega snežišča. Nenadoma je Mancinijevi izpodrsnilo, izgubila je ravnotežje in se v smrtnem strahu oklenila Sopčiča. Ker je bila težja od njega, je tudi on izgubil ravnotežje in v naslednjem trenutku sta se oba zakotalila navzdol proti Kokrški dolini. Bil je grozen prizor; vsem nam je zastala kri v žilah.

Strašen prizor so opazili številni turisti na Kokrškem sedlu. Oba ponesrečenca sta padla približno 300 do 400 metrov globoko. Med padcem se je Sopčiču odtrgal nahrbtnik in obvisel na klinih. Nahrbtnik in bluzo je prinesel kasneje neki turist, ki nam je prišel naproti. Ponesrečenimi žal ni mogel nihče na pomoč, ker sta ležala globoko v prepadu. Sicer bi bila pa vsaka pomoč itak prepozna.

Jaz in ostali udeleženci partije smo nato med hudim nalivom in točo dospeli na Kokrško sedlo, kjer smo prenočili v Cojzovi koči, drugo jutro pa smo krenili domov z žalostno vestjo o izgubi dveh dragih tovarišev.

Pripovedovanje Skalaša

Akad. P., ki je v nedeljo zvečer prispel po 16urni turi s Skute v kočo na Kokrškem sedlu, nam pripoveduje o nesreči nastopno.

Okolu pol 7. zvečer sem v nedeljo prispel po 16urni turi s Skute na Kokrško sedlo. Bil sem ves premočen. V koči so mi sporočili, da imajo dva mrtlica. Bila sta to ponesrečena Sopčič, trgovski sodrudnik iz Ljubljane, in njegova zaročenka gđ. Mara Mancini. Po večerji je družba stopila pred kočo. Malo je zaslišala klice žilanskih družbe, ki je zašla na greben nad kočo in ni našla pravičnega odstopa. Neke gđene. so klicale družbi, naj se vrne na Kravac, drugi so svetovali, naj si poišče bolj na desno primeren odstop in markirano pot. Med tem se je stemnilo. Jaz sem se nahajal v koči ves premočen in premočen. Nekako pol ure nato je prispel v kočo Skalaš Mirko Jeršič, ki nam je sporočil, da se ponesrečili na kaminu pod Kalskim grebenom član njegove družbe Ivo Sterle in da čepi ostala družba visoko v skalah v obupni situaciji. Koj smo se odpravili k reševalnemu delu. V naglici sem pobral v nahrbtnik, kar sem našel, vrvi in drugo opremo. Po nevarnem plezanju smo dospeli do družbe, ki se je nahajala v razstanku po 20 metrov na strmini, odnosno na skalnatih otokih med snegom. Strmina je dosegla sigurno 50 stopinj. Neke gđene. so bile v navadnih šimčevljih, vsa družba sila pomaničljivo opremljena. Z največjim naporom in z vso opreznostjo smo spravili družbo

na vrh grebena, kjer smo se vsi skupaj stisnili v klopiče in čakali dneva. Predno smo družbo in gđ. spravili na vrh, smo jih morali masirati, ker so jim bili udje odzeveneli. K sreči ponoči ni pritisnil mráz in ni deževalo, ker bi bili sigurno v sneženem zametu pomrzili. Na vse zgodaj je družba odstopila v Kamniško Bistrico. Jaz sem se z akad. Šumerjem odpravil nazaj na Kokrško sedlo. Tura po grebenu s Kravca na Kokrško sedlo je tudi v poletnem času brez snega nevarna, na vsak način pa težja tura, ki zahteva primerno opremo in izkušene turiste-plezalce. Še težji je odstop v pomladanskem času, ko so grebeni pokriti s svežim snegom in žlebovi polni ledu. Letos je na tem potu ostalo nesorazmerno veliko snega, da je tura v gotovih predelih naravnost smrtonovarna in ena najtežjih v Kamniških alpah. Povsem nerazumljivo mi je da so si upale navadne izletniške družbe po tako težki poti.

Na Kokrškem sedlu sem zvedel neke podrobnosti o nesreči, ki se je pripetila par ur prej drugi, enako lahkomiselni izletniški družbi in ki je zahtevala dve človeški žrtvi Sopčiča in gđ. Mancinijevo. Družba je sestajala iz pet članov. Na nevarnem mestu tik nad kočo je gđ. Mancinijeva stopila na kamen in se spodrsnila. Oprtela se je v nagibu svojega zaročenca Sopčiča in ga potegnila navzdol. Sklenjena sta se kotčila po skalovih navzdol in padla čez steno kakih 20 metrov na spodaj ležeče snežišče in od tod v 25 metrov velikom loku na drugo spodaj ležeče snežišče, kjer sta objeta obeležala mrtva. Ostali trije te družbe so po nesreči, ki se je pripetila nekako ob 4. popoldne, srečno prispeli v kočo na Kokrškem sedlu.

Priredša s Šumerjem v ponedeljek zmrana v kočo na Kokrškem sedlu, sva tam našla oskrbnika in dva nosača iz Kokre. Turistovska družba, nekakih 10 članov, ki so bili prej pripravljeno pomagati spraviti mrtvece v dolino, pa so se med tem razbegli na vse strani. Sopčič in gđ. Mancinijeva sta ležala na zgornji poti, ki pelje iz Cojzove koče v Kokro. Odstop s ponesrečenci je bil zelo težaven. Najprvo so nosači spravili Sopčiča po drči do stare Frischaufove koče. Odtod navzdol do Kokre. Z akad. Šumerjem sva pomagala nosačem in karala pot, tako da se je odstop vršil kljub izrednim naporom brez incidenta. Nahrbtnik Mancinijeve sem oddal kmetu Suhadolniku, da ga odda v Kokro. Nato so spravili v Kokro še truplo ponesrečene Mancinijeve.

V ponedeljek so isti nosači spravili v Kokro še truplo ponesrečenega Sterleta.

DIREKTOR BRAČIĆ UMRL

— Ljubljana, 25. maja. Iz Gradca prihaja poročilo, da je večeraj v nekem tamošnjem sanatoriju umrl bivši direktor nekdanje Južne železnice g. Bračić.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Lesni trg: Precej ponudb in povpraševanja. Prodanih 5 vagonov suhih bukovih drv, fco. Ljubljana 17 Din in 1 vagon bukovega vilanega oglja fco. meja 88 Din.

Žitni trg: Malo ponudb in povpraševanja. Prodani 3 vagoni koruze fco. Bačica 134 Din.

7odst. invest. posojilo iz leta 1921 denar 76. blago 78. 2 in polodst. drž. renta za vojno 307, 310. Celjska posojilnica d. d. 175, 195, 195. Ljubljanska kreditna banka 175, —, Merkantilna banka 102, —, Prva hrv. štedionica 865, 870. Slavenska banka 50, —, Kreditni zavod 165, 175. Stronec tov. in livarne —, 85. Trboveljska prem. družba 330, 335. Združene papirnice 100, —, Nihag d. d. 25, 30. Stavbena 55, 65. Sešir d. d. 104, 4 in pol odst. zast. l. kr. deželne banke 20, 22, 4 in pol odst. kom. zad. deželne banke 20, 22.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curli 10.96298—11.00298. Praga 168.046—169.046. Pariz 197.63—199.63. Newyork 56.569—56.809. London 276.94—277.24. Trst 218.06—219.26. Berlin 13.528—13.568. Dunaj 801—805.

EFEKTI.

7odst. invest. pos. 1921 76.50—77, 2 in polodst. drž. rente za ratnu štetu 307—308. Ljubljanska kreditna 175. Slavenska banka —, Nihag —, Gutman 230—235, Slaveks 130, Slavocija 33—35, Trboveljska 320, Union paromlin 300—330, Vevče 100, Agradia 41 in pol — 42 in pol.

INOZEMSKE BORZE.

Curli: Beograd 9.1125, Pariz 17.35, London 25.1325, Newyork 516.81, Milen 19.975, Praga 15.30, Duraj 72.975.

Trst: Beograd 45.70—45.90, Pariz 86.35—86.55, London 126.20—126.40, Newyork 25.02, Praga 76.75—77.25, Dunaj 365—368.50, Curli 501—504.

Pilsudski kandidira

— Varšava, 25. maja. Poljski vojaški list javlja, da se je maršal Pilsudski odločil prevzeti kandidaturu na mesto predsednika poljske republike. To obvestilo ima list iz najmerodajnejšega mesta.

Katastrofalen izbruh vulkana na Japonskem

— London, 25. maja. »Daily Express« javlja iz Tokija, da je začel bruhati vulkan Tokahi v bližini mesta Hokkaido na severnem Japonskem. Ognjenikova lava je mnogo hiš poplavila, odnosno porušila. Mnogo številne so človeške žrtve. Iz Tokija prihaja senkaj daljše poročilo o katastrofalnem izbruhu vulkana Tokahi. Vulkan je začel med gromenjem in bobnenjem bru-

Binkoštno razpoloženje v Ljubljani

Binkoštni prazniki so potekali v Ljubljani kljub slabemu vremenu splošno v birmansko veselem razpoloženju. V nedeljo dopoldne in nekaj ur popoldne je bilo izredno lepo vreme, ki je izzbavilo mnogo ljudi v okolico in na daljše izlete. Popoldne okoli 16. je nastala velika nevihta. Naliv je trajal delj časa. Binkoštni ponedeljek je večinoma ves dan deževalo. Postalo je zelo hladno in ponekod je celo snežilo. Mnogo izletnikov se je vračalo popolnoma premočenih z raznih planinskih tur. V stolnici Sv. Nikolaja se je vršila običajna birma. Prvi dan je prišlo zelo mnogo birmancev in birmank iz bližnje in daljne okolice. V ponedeljek so prihajali k birmi povečini ljubljanci. Opažati je bilo izredno eleganco. Pred stolnico so švigali s cvetjem okrašeni avtomobili in tudi izvoščeki so imeli izreden dan. Škof dr. Anton Bonaventura je baš skušal preprečiti vstop v cerkev birmankam in botram s kratkimi krili in kratkimi rokavi. O prepovedi so mnogo govorili po Ljubljani. Marsikateri botre in birmanke so prišle v stolnico v prav krasnih toaletah. Tudi dohodki, ki jih ima od birmanja cerkvena uprava, so bili znatni, zakaj botri in botre so ob takih prilikah vedno radodarni.

Včeraj dopoldne se je že raznesla vesela novica o veliki zmagi jugoslovenske tekmovalne vrste v Lyonu. »Slovenski Narod« in »Jutro« sta priobčila kratke brzojavke. Jugoslovski sokolski savez na je pred Narodnim domom in pred glavno pošto izobesil daljše obvestilo o zmagi. V znak radosti je Savez razobesil raz Narodni dom državno zastavo.

Včeraj proti večeru pa se je po Ljubljani bliskovito raznesla žalostna vest o treh mladih žrtvah, ki so jih zahlevale naše planine. O tem probuje mo na drugem mestu daljše poročilo.

Kakor smo že zgoraj omenili, je bila birma v stolnici zelo dobro obiskana. Nekemu botru se je na pripetila nezgoda. Z dežele se je pripeljal s svojim birmancem v Ljubljano. Ker je jutranji vlak zamudil, je prišel šele proti poldnevni na binkoštni ponedeljek. Boter je bil mnenja, da je še čas za birmo in je popreje peljal dečka na koso. Zamudila sta se dve uri in nato sta jo mahnila proti stolnici. Začudil se je boter, ko je videl cerkev popolnoma prazno. Stara ženica je že pometala po cerkvi. Škof je birmoval v ponedeljek samo dopoldne. Boter je pogledal birmanca, ki se je silovito kremžil. Potožal pa ga je na ta način, da mu je ziročil v dar lepo srebrno uro. Deček je bil ure vesel in je pripomnil, da bo lahko še enkrat šel k birmi.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. zvečer.

Torek, 25. maja: Zaprtlo.
Sreda, 26. maja: »Jakob Ruda«. D.
Četrtek, 27. maja: »Idiot«. F.
Petek, 28. maja: »Ladja Tenacity«. E.

OPERA.

Začetek ob pol 20. zvečer.

Torek, 25. maja: Zaprtlo.
Sreda, 26. maja: »Boheme«. A.
Četrtek, 27. maja: »Boris Godunov«. B.
Petek, 28. maja: »Wally«. C.

Razstava Gorup - Jakac

V nedeljo dopoldne ob 11. uri se je v prostorih Jakopičevega paviljona otvorila razstava slik, grafik in risb dveh slovenskih mladih nadbudnih umetnikov, akad. slikarjev Josipa Gorupa in Božidara Jakca. Pred dokaj številno zbranim občinstvom je imel otvoritveni nagovor predsednik Narodne galerije g. J. Zorman. Podčrtal je bistvene strani obeh razstavljavcev, omenil nove elemente, katere sta prinesla g. Gorup in Jakac v slovensko slikarstvo ter jim čestital na razstavljenih delih. Nato je sledil ogled razstave.

Katalog, katerega sta izdala umetnika, beleži 159 števil. 56 stvari je prispeval Gorup, vse ostalo Jakac. Gorup je v prvi vrsti pesnik narave. Njegova fauna in flora pričata, kako se je slikar poglubil v milje, kjer se čuti popolnoma domačega in katerega upodablja z veliko spretnostjo ter s precej enostavnimi sredstvi. Jakac nasprotno bolj sega v civilizirani svet. Dasi je posebno v pastelu ljubeč krajinar, si vendar ne moremo misliti njegovih del brez človeka, ki jim je vtisnil pečat zelo zloboko.

Razstava prikazuje bogato izbiro motivov: gore, morje, mesto in vas, Ljubljano, Novo mesto, Pariz in Afriko ter je nova tudi po pestrosti, katero nudi slehernemu obiskovalcu. Želimo mladima umetnikoma popolnega uspeha, razstavo pa priporočamo občinstvu v obisk. Odprta je vsak dan od 9. ure jutraj do 6. zvečer.

Pogajanja za gostovanje zagrebške operete v Sarajevu. Vodstvo sarajevskega gledališča se pogaja z gledališko upravo v Zagrebu glede gostovanja zagrebške operetnega ansambla v Sarajevu. Pogajanja potekajo doslej ugodno in če ne nastopijo nepričakovane ovire, pride operetni ansambl iz Zagreba v Sarajevo že v začetku junija ter nastopi s svojim najboljšim repertoarjem.

3 krat tako bujni

postanejo lasje, če jih le enkrat umijete z **Elida-Shampooom**. Takoj postanejo rahli pa vonjavi, svileno mehki, medlo svetli in nežno parfimirani. Mehko posebno milo očisti lase in kožo na glavi brez truda pa temeljito. Obilne pene njegove ognje vse nezaželjeno ter se izlaha odplaknejo. Umivajoči si glavo, rabite prihodnjic tudi Vi brez sode izdelani

JUGOSLAVENSKO D. D. GEORG SCHICHT, OSIJEK, Oddelek »Elida«.

Pošljite mi brezplačno originalni zavojček ELIDA-SHAMPOO

Ime: 14/IV

Naslov:

Prilepite prosim, izpolnjeni odrezek zadaj na dopisnico.

SHAMPOO ELIDA

Zmaga Sokolstva v Lyonu

Prve brzojavke. — Češkoslovaška vrsta prva, jugoslovenska druga, francoska tretja. — Prvak med posameznimi Jugosloven brat Peter Šumi.

Naši Sokoli na mednarodni tekmi v Lyonu

Od leve na desno: Svetlič, Smrtnik, Miklavc, Zupan, Drganc, Primožič, Kušar, dr. Murnik, Porenta, Vidmar, Šumi, Oswald in Stukelj.

Izvirne brzojavne vesti o VIII. mednarodni tekmi v Lyonu, ki se je vršila v soboto 22. in v nedeljo 23. maja, smo prejeli v nastopnem redu:

Lyon, 22. maja. V soboto smo zaključili šele proste vaje, drog in bradljo. V prostih vajah in na drogu smo prvi.

Lyon, 23. maja ob 23. uri 40. min. Še neuradni rezultati: Češkoslovski prvi, Jugoslovenci drugi, Francozi tretji. Razlika med Jugoslovenci in Francozi samo nekaj točk. Prvi trije zmagovalci: dva Francoza in Jugosloven Šumi. Kdo izmed posameznikov je prvi, še ni ugotovljeno.

Lyon, 24. maja ob 14 uri 30 min. Med posamezniki je prvi Jugosloven Šumi Peter, drugi Effenberger Josef, tretji Vacha Ladislav oba Češkoslovaka.

Lyon, 24. maja. Huda in naporna tekma kot nikjer. Zmaga Jugoslovenov nad Francozi dobljena. Imamo celo vrsto prvih mest. Br. Petru Šumiju zasiguran časten naslov »champion des champions«.

— **Lyon, 24. maja.** Včeraj so bile končane mednarodne temkne. Udeležba izredna. Tekem se udeležuje 12 narodov odnosno držav in so zelo naporne. Mednarodnim tekmam je prisostvovala ogromna množica iz Lyona in bližnjih mest. Ljuta borba se je razvila med Češkoslovaki in Jugoslovenci za prvenstvo. Kmalu pri otvoritvi tekme se je pokazalo, da sta oba slovanska naroda, katerih telovadne organizacije slone na ideji Sokolstva, dosegla najboljši uspehe. Češkoslovaki in Jugoslovenci so kmalu pustili daleč za seboj ostale tekmovalne vrste. Včeraj je bil na svečan način proglašen končni rezultat tekem.

Prvi so Češkoslovaki, drugi Jugoslovenci in tretji Francozi.

Kot prvi zmagovalac med posamezniki je izšel iz tekem Jugosloven Peter Šumi. Navzočji so rezultat burno pozdravili ter prirejali jugoslovenski sokolski vrsti pod vodstvom dr. Viktorja Murnika iskrene ovacije vzklikajoč »Živeli Jugoslovenci!« Godba je zasvirla jugoslovensko državno himno.

Iz vsebine teh brzojavk in iz vesti drugih časopisov je ugotovljeno, da so dosegli prvo mesto Češkoslovaki, drugo Jugoslovenci in tretje Francozi. Uradno potrjeno je nadalje, da je med posamezniki prvi Peter Šumi, drugi in tretji pa sta Češkoslovaška brata Effenberger in Vacha. Vsa prva mesta z vrstami in s posamezniki je doseglo Sokolstvo.

Odkar se je začelo Sokolstvo udeleževati mednarodnih telovadnih tekem, in tu imamo v mislih v prvi vrsti češko Sokolstvo, ki je po svojem ustanovitelju pred vsemi drugimi poklicano zastopati Slovanstvo na mednarodnem forumu, se je jasno pokazalo, da se bile

boj med posameznimi narodi ozir. državami predvsem za telovadne in vzgojne sisteme. Ta boj se ne vrši nikdar na mednarodnih tekmah v znamenju sovražstva in častihlepija, ampak je plemenita tekma, v kateri naj se izkaže boljša metoda in vzgojna vrednost idejne strani telovadnih organizacij. Sokolstvo pa je vedno stremilo tudi za tem, da dokaže poleg telesne izvežbanosti tudi moč sokolske ideje.

Prvak Šumi na krogih

Primožič na konju

Uspehi, ki si jih je priborilo Sokolstvo v mednarodnih bojih, so žive pričče zmage sokolske telesne in pravne vzgoje in to tem bolj, ako motrimo številčno moč slovanskih in drugih narodov, udeleženi na mednarodnih tekmah.

Da Sokolstvo prednjači v vsem navedenem pred drugimi narodi, dokazalo je tudi takoj po svetovni vojni, ko je takoj zopet stopila sokolska življenska sila na površje. Na VII. mednarodni tekmi v Ljubljani 1922 si je priborilo Sokolstvo prvo in drugo mesto in na tej višini je ostalo tudi zdaj v Lyonu. Jugoslovensko Sokolstvo koraka na mednarodnih tekmah s svojimi dobrimi

telovadci prav tik za svojimi severnimi brati. Že na mednar. tekmi v Ljubljani je bila razlika v doseženih uspehih med češkoslov. in jugoslovensko vrsto dokaj neznatna, med posamezniki pa je že tedaj delil prvo mesto sedanjí prvak v Lyonu brat Šumi s češkoslovaškim bratom. Brat Peter Šumi, ki je dosegel prvo mesto že pri izbirni tekmi pred odhodom v Lyon, je tam to mesto tudi odbržal, na drugem mestu je Effenberger Josef, na tretjem Vacha Ladislav, oba člana ČOS. Prvi je dosegel pri izbirni tekmi v Pragi drugo (93.55 točk), drugi prvo mesto (93.30 točk). Največ telovadcev-kandidatov za Lyon so imeli Češkoslovaki. Italijani in Švicari so odpovedali svojo udeležbo v Lyonu, ker niso imeli na razpolago dovolj telovadcev, ki bi odgovarjali zadostno vsem zahtevam težke tekme. Pripomnimo naj pri tem, da je morala poslati vsaka pri-glašena telovadna zveza poedinih držav na tekmo najmanj 6 oziroma z namestniki največ 8 telovadcev. Brez Italijanov in Švicarjev je nastopilo v Lyonu 9 narodov: Angleži, Belgijci, Češkoslovaki, Danci, Francozi, Holandci, Jugoslovenci, Luksemburžani, Romuni.

Stukelj na bradlji

Zmagali so Sokoli, tudi jugoslovenski ramo ob rami s svojimi učitelji češkoslovaškimi brati. Dvignili so pri številnih kulturnih narodnih ime in ugled naše države. Sokolstvo in ujedinjena Jugoslavija so ponosni na svoje borce! Zdravo!

va ne vjerujete?

da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štiri pari drugih? Kupite eden par, pa boste vedeli. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Osvald na drogu

Mladinski dan Jugoslovenske Matice

v nedeljo, dne 30. maja.

Trpečim sestricam in bratcem, ki jim hoče brutalna sila iztrgati najdražji zaklad, materinski jezik, želj raziti naša mladina svojo iskreno ljubezen in jim dati tolažbo v njihovem trpljenju s tem, da priredi v njihovo dne 30. t. m.

Mladinski dan

za Jugoslovensko Matico, zaščitnico ubogih sirot, ki so izgubile mater — domovino.

Iz vrst naše mladine je izšla ta lepa ideja, ona sama organizira ta dan in hoče tako javno pokazati, da bije v njenih srcih blago rodoljubno srce in da je voljna in zmogljiva s svojimi lastnimi silami služiti vzvišeni ideji Jugoslovenske Matice, Program »mladinskega dne« je v glavnih obrisih: 1. Prireditve in nastopi mladine v obliki gladišč; 2. Sprevod mladine po mestu; 3. Mladinska zabava na Sokolskem telovadišču pod Tivolijem. Podrobnosti spored se objavi tekom tedna.

Sovjetska vlada in inozemski strokovnjaki

Obnova sovjetske Rusije zahteva v prvi vrsti zelo spretno in energično tehnične roke, ki bi imela dovolj avtoritete, da bi mogla ogromno delo uspešno dovršiti. Domači strokovnjaki so sicer dobri, toda sovjetska politika jih je prva leta po revoluciji v oči ljudstva tako diskreditirala, da zdaj med delavstvom nimajo potrebne ugleda in avtoritete. Pač pa zaupa rusko delavstvo inozemskim strokovnjakom.

In tako so začele nekatere panoge industrije pritiskati na vlado, naj povabi v Rusijo inozemske strokovnjake. Za inozemske strokovnjake ali »specie«, kakor jih na zivao v Rusiji, se zanima zlasti elektrotehnična, avtomobilska, aeroplanska in mlinska industrija. Število inozemskih strokovnjakov v Rusiji stalno narašča, tako, da je vlada že sprožila vprašanje, kakšno stališče je treba zavzeti napram njim, kakšne pravice in privilegije naj jim da itd. Večina teh strokovnjakov prihaja iz Nemčije, nekaj tudi iz Češkoslovaške. Nedavno je vrhovni sovjet narodnega gospodarstva na posebni seji razpravljali o inozemskih strokovnjakih in sklenil ustanoviti posebno komisijo, ki naj prouči rezultati njihovega dela v ruskih industrijskih podjetjih. Na seji je bil sprejet tudi predlog, da se pošljejo vsem inozemskim strokovnjakom vprašalne pole, na katrili naj točno opišejo svoje delo pri obnovi ruske industrije. Sploh hoče sovjetska vlada točno ugotoviti, kako se inozemski strokovnjaki v Rusiji počutijo, kakšno je njihovo mnenje o sovjetski industriji in gospodarski politiki sploh, kaj bi bilo z njihovega stališča potrebno za okrevanje ruskih gospodarskih razmer itd. Večina inozemskih strokovnjakov se pritožuje, da so stanovanja slaba in da ne morejo vzgajati svoje dece. S plačami so pa zadovoljni, ker znašajo najmanj 7 do 8000 zlatih rubljev letno.

Darujte za Sokolski Tabor!

Gospodarstvo

Poučilo vinogradnikov

Ker je padel prvi, izdatni in topli dež na Dolenjskem dne 21. maja, je verjetno, da so pri njem prvi spomladni trosi (klice) peronospora, to je glivice, ki povzročajo na trti silno nevarno bolezen, imenovano »pa-lež«, prišlo na spodnje liste trt.

V teku 12 in 14 dni potem imamo pričakovati na teh listih prve poletne trose te glivice in s tem prvi napad trt od peronospora.

Do tega časa, torej do konca t. m. moramo trte prvi poskopiti z galicno apno, no bрож, sicer nam bolezen lahko uniči najvažnejše dele trt, to je listje in grozdni zarod.

Vinogradniki, poskopite torej v tednu po Binkoštih svoje vinograde!

Galice ni treba, da je jako močna, zadostuje en kilogram, kvečjemu 1½ kg na 100 litrov vode in potrba množina, to je pol več, do še enkrat toliko apna. Glavna stvar pa je, da trto na fino, zlasti po grozdnem zarodu in po spodnjih straneh listov dobro poskopimo. To se da doseči le z dobrimi, finoprečiimi škropilnicami, ne pa s »škarjami«, ki trto obiljavo in polivajo z galico bolj zemljo, kot pa trto.

Apna ne jemljite preveč, temveč le toliko, da v galicno-apneni zmes pomočnega preskusni (fenolftaleinov) papir lepo pordeči. Preveč apna je v škodo učinkovitosti galice.

Da zavarujete trto tudi proti plesnobi, prmešajte galicno-apneni zmesi na 100 l tekočine po 100 gr (10 dek) sulfolila ali pa pol kg salojidina, oboje šele potem, ko je zmes pripravljena, torej galica z apnom zmešana. Sulfolil raztopite v vodi in ga prmešajte pripravljeni škropilnici zmesi, salojidin lahko raztopite kar v galicno apneni zmesi, kateri pa morate pridejati malo več apna kot sicer, ker je salojidin nekoliko kisli.

Druga škropilja ne odlašajte predolgo, to je silno nevarno! Drugo škropljenje naj sledi prvemu v desetih, do najdalj štirinajstih dneh, če je vreme suho pozneje, če je mokro prej. Galice, apna, sulfolila ali vzemite pri drugem škropljenju vsaj polovico več kot pri prvem škropljenju, galice torej v suhem vremenu 1½, v mokrem 2 kg, apna 2½ do 3½ kg, sulfolila 200 do 250 gr, salojidina 1 kg na 100 l.

Tretje škropite koj ko trta odcveta, takrat pa pazite posebno na to, da poskopite dobro grozdje, ker ga v tem času peronospora najraje napade. Napadene jagode počrne in odpadejo. Pri tem škropljenju vzemite enako močno škropivo ali malo močnejše kot pri drugem škropljenju, torej galice do 1½ do 2 kg, apna 2½ do 3½ kg po potrebi, sulfolila 200 do 250 gr, salojidina 1 kg na 100 l vode. Škropite natanko, na fino in temeljito, ker je od tega odvisen ves uspeh. Grozdje se mora s škroplivom dobro premočiti.

Kdor do srede julija ne ubrani trto od paze, to je tudi pozneje ne bo. V suhem vremenu bo trikatno škropljenje dovolj, v mokrem je treba škropiti še v četrti in tu zlasti po grozdju in listih okoli njega in še 1 m nad njim. Če opali bolezen vrške, jih odrežite, glavno pa je, da ohranimo zdrav grozdje, ki ga redi, in pa ono dolgo žimo mladik, ki jo rabimo za prihodnje leto.

B. Skaflicky, ravnatelj Kmetijske šole na Grmu (Novo mesto).

—g Razstava živine v Novem mestu. Podružnica Kmetijske družbe za Slovenijo v Novem mestu prredi v nedeljo dne 30. maja t. l. ob 9. uri dopoldne na Kandiskem sejmišču razstavo živine za Dolenjsko. Do sedaj je prišlo okoli 200 udeležencev z več kot 300 glavi živine. Interesentje se vabijo, da se razstavi v obilnem številu udeležijo. Poleg pregleda razvoja živinoreje na Dolenjskem bo imel marsikdo priložnost nakupa plemenskih živine. Ob tej priložnosti bodo licencovali plemenski briki za Novo mesto. Razstavljalci dobijo primerne nagrade.

— Razstavi odbor.

—g Primanjkljaj v monopolni upravi. Za februar 1926 so znašali dohodki monopolne uprave 170.538.069.68 Din. V proračunu je pa predvideno za vsak mesec 192 milijonov 966.666.66 Din. Primanjkljaj je znašal v februarju 24.603.917.42 Din.

—g Tovarna za popravilo lokomotiv v Kraljevu. Iz Kraljeva se je vrnila komisija, ki je pregledala teren, kjer se zgradi tovarna za popravilo lokomotiv. Komisija smatra, da so dani vsi pogoji za to tovarno.

—g Novi menični zakon. Poedine gospodarske organizacije in ustanove so sklenile sklicati te dni konferenco zastopnikov zainteresiranih gospodarskih krogov, na kateri se bo razpravljalo o novem meničnem zakonu. Načrt je izdelala posebna sekcija zakonodajnega sveta ministrstva pravde.

Načrt pride pred Narodno skupščino šele potem, ko se izjavijo o njem gospodarski krogi.

—g Trgovinska pogodba med našo kraljevino in Španijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je priglavlila v nabiranjem gradiva za trgovinsko pogodbo s Španijo ter je razposlala vsem podjetjem, ki jih ima v evidenci, da stojijo v trgovskih stikih v interesenti v Španiji, obširne okoliščine glede podatkov in predlogov za carinsko-tarifni del trgovinske pogodbe.

— Podjetja, ki niso prejela take okoliščine, se pozivljajo tem potom, da javijo zbornici svoj naslov in obenem sporočijo predloge, ki jih imajo glede ureditve naših trgovinskih odnošajev s Španijo in njenimi kolonijami.

—g Trgovinska pogodba med našo kraljevino in Belgijo. Po obvestilih ministrstva trgovine in industrije v Beogradu se imajo v kratkem pričeti pogajanja za trgovinsko pogodbo z Belgijo. V to svrhu pozivlja zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vse interese, ki stojijo v trgovskih stikih z Belgijo, odnosno z belgijskimi kolonijami, da ji sporočijo svoje želje in

predloge glede bodoče ureditve trgovinskih odnošajev z omenjeno državo, posebno v carinsko-tarifnem, kakor tudi v železniškem prometnem vidu.

—g Manipulacije z živim in mrtvim blagom na železnicih. Trgovski oddelček generalne direkcije prometnega ministrstva je izdelal pravilnik o manipulaciji z živim in mrtvim blagom na domačih železnicih. Pravilnik je sestavljen v duhu najmodernejših predpisov, ki so veljavni v inozemstvu.

—g Občine zahtevajo provizijo za pobiranje davkov. Mnoge občine so zahtevale od finančnega ministra provizijo od davkov, ki jih pobirajo. Finančno ministrstvo razmišlja o rešitvi tega problema.

—g Železniški promet napreduje. V območju zagrebške direkcije je bilo v januarju v prometu 20.251, v februarju pa 21.103 vlakov. L. 1917. je bilo v prometu v januarju 6329, v februarju pa 6601 vlak. Največji potniški promet je bil avgustu 1923 (930.849 potnikov), najmanjši pa v novembru 1919 (464.648).

—g Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 28. maja t. l. ponudbe za dobavo 40.000 kg cementa, za dobavo 5000 komadov strešne opeke; do 29. maja t. l. za dobavo 10.000 kg tračnic ter za dobavo jermen iz usnja za šivanje. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 27. maja t. l. ponudbe za dobavo 130 m³ jamskega lesa. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 9. junija t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede zgradbe nove žage (gater) s pripadajočimi objekti in montažami. Predmetni pogoj so na vpogled pri omenjeni upravi. Dne 14. junija t. l. glede dobave 3598 ton premoga. Dne 15. junija t. l. pri Upravi dr-

žavnih monopolov v Beogradu glede dobave 1.540 m³ raznih desk in 73 m³ letov iz mehkega lesa. Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaje. Vršile se bodo naslednje prodaje: Dne 27. maja t. l. pri upravi ubojnog slagalista IV. armijske oblasti v Zagrebu glede prodaje odpadkov od železa in jekla. Dne 18. junija t. l. pri Upravi dravskega intendantskega slagalista v Mostah pri Ljubljani glede prodaje odpadkov od moke za svinje. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 1. junija t. l. ponudbe za dobavo 3000 kg ovsa ter za dobavo 50 kg kovine za ležanje. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 14. junija t. l. pri komandi otočarskega vojnega okruga v Otočacu glede dobave 3250 kg petroleja, dne 16. junija t. l. pri komandi mesta v Sisku glede dobave 4200 kg petroleja ter dne 17. junija t. l. pri intendanturi Vrbarske divizijske oblasti v Banji Luki glede dobave 6400 kg petroleja in pri komandi mesta v Gospiču glede dobave 930 kilogramov petroleja. Dne 17. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje pretovarjanja blaga iz normalnotirnih v ozkotirne železnice in obratno na postaji Bosanski Brod. Dne 3. maja t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 6000 kg pšenične moke št. 40 in 10.000 kg bele moke št. 42. — Prodaje konj iz madžarskih državnih žrebarstev se bodo vršile: v Babolnu in Sütveny dne 26. maj t. l. v Kisbér dne 27. maja t. l. in v Mezőhegyes dne 30. maja t. l. — Natančnejše podatke je dobiti pri dr. Gezi Szilágyi, madžarskem trgovskem delegatu, Beograd, Palota Akademije Nauka Telefon 2023. — Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono

Zadnja Amundsenova ekspedicija

Ze zadnji smo poročali, da je njegovo življenjsko delo končano in da je bil polet severnega tečaja njegova zadnja ekspedicija. Znameniti raziskovalec polarnih krajev se je prisrčno poslovil od svojih spremljevalcev ter izrazil željo, naj nadaljuje njegovo delo mlajše moči.

O zadnji Amundsenovi ekspediciji se bo dolgo govorilo kot o primeru modernega heroizma. Posadka zrakoplova »Norge« je mnogo pretrpela v sled hudega mraza, pomanjkanja toplih jedil in nezadostnega spanja. Med poletom iz Kingsbaya do Tellerja se je dalo samo zadremati. Zaspali pa nihče ni mogel, ker je bilo v gondoli pretesno in premrzlo. Lahko si torej mislimo, koliko so prestali Amundsen in njegovi spremljevalci, zakaj polet od Kingsbaya do Tellerja je trajal celih 82 ur. Zrakoplovu je pretila večkrat nevarnost, da se v gosti megli izgubi. Ko je preletel severni tečaj, je pokrila antena debela plast ledu in radiogoniometer je odpovedal službo. Tako je bilo vodstvo zrakoplova zelo oteženo. Letalci so si pomagali s solničnim kompasom, ki pa tudi ni dolgo funkcioniral. »Norge« je namreč plula v gosti megli in mraku. Čim bolj se je pa bližala Alaski, tem preciznejše so funkcionirali aparati, ki so kazali smer. Antene ves čas niso mogli rabiti, ker jo je pokrival led. Pa tudi na zrakoplovu samem se je nabralo mnogo ledu. K sreči ga ni bilo toliko, da bi »Norge« izgubila ravnotežje. Pač pa so propelerji prenevali razbijati led na kovinskih delih in metalni kepe ledu na balon, ki je bil na mnogih krajih poskodovan. In to je bil edini vzrok, da je »Norge« pristala v Tellerju, dasi bi ji bil bencin zadostoval še za 100 km.

Med prebivalstvom trgovske in ribiške kolonije Tellerja se je hitro raznesla vest, da so se spustili z neba belokožci. Od vseh strani so prihitali na čolnih Eskimi. Kmalu po vkrcanju zrakoplova se je pojavil na obzorju aeroplan. To je bil filmski operater Wilkinsove ekspedicije, ki je še pravčasno posnel posadko in demonstrirane zrakoplova »Norge«. Eskimi so mislili, da se bliža konec sveta. Šele Amundsen, ki ima med njimi mnogo znanecv, jih je pomiril in potolažil čes, da imajo opraviti z navadnimi ljudmi, ne pa z nadnaravnimi bitji, kakor so mislili prebivalci Alaske.

Sovjetska polarna ekspedicija

Nedavno se je vrnil v Moskvo aeroplan »Mossovjet«, ki je bil poslan za severni polarni krog v tako zvano turuhansko tajgo (pragozd), da ugotovi, je-li mogoča zračna zveza s polarnimi kraji in ruskim trgovom za kožuho-vine. Pilot Galyšev, ki je vodil to ekspedicijo, pripoveduje o poletu sledeče.

»Človek mora biti rojen pod srečno zvezdo, če hoče letati nad polarnimi pokrajini brez nevarnosti, da se nikoli več ne vrne. Tisti, ki bodo letali za nami, nam bodo hvaležni za odkritje tako nevarne in težke poti. Često smo poleteli in se spuščali tik nad stoletnimi drevesi tako, da smo lomili s krili vrhove dreves. Sani, ki so bile pritrjene pod aeroplanom, so se v sipastem snegu globoko udrale. Po dnevi sva morala s konstrukterjem Gončarovim popravljati aeroplan in se greti pri aparatu, ki ga je skonstruiral Gončarov sam. Pri 33° C. pod nič-

lo je namreč ekspedicija brez takega aparata izključena. Proti večeru sva sedla na sani, ki sta jih vlekla dva psa, in dirjala proti lovski koči, kjer sva pri gostoljubnih Eskimih za silo prenočevala. Življenje je bilo zelo dolgočasno. Ekspresne brzovavke iz Turuhanska do Dudinska (450 km) so hodile 3—4 dni. Ekspedicija je imela pravico pošiljati nujne brzovavke iz Turuhanska preko Novosibirsk v Obdovsk in dalje po radiju na otok Disken, odkoder so jih pošiljali v Dudinsk. Čakala sva na bejcin. Ko sva se obrnila na turuhanski svetovni s prošnjem, naj nama čim prej pošlje bencina, se je izkazalo, da nihče ne ve, kako se bencin pošilja in da-lj je sploh kaka pot, po kateri bi s psi prepelali bencin. Ker bencina nisva mogla dobiti, sva morala leteti nazaj v Krasnojarsk. Sijalo je solnce, ki pa ni imelo nobene moči. Tako solnce sili človeka k spanju. V kabini vlada grobna tišina. Letiva s hitrostjo 150 km na uro. Krasnojarsk se že bliža, iščeva primeren prostor, kjer bi pristala. Naposled se spustiva in aeroplan obtiči v blatu. V 23 urah sva preletela 3000 km.

Prihodnje leto pošlje sovjetska vlada v polarne kraje aeroplan »Dobrolet«, ki vzame s seboj različno blago, da ga proda pri Eskimih za kožu-hovino.

Leto 1940 srečno za ženske

Ze nekaj let pred svetovno vojno se mnoga dekeleta niso mogla poročiti, ker je bilo žensk več kakor moških. Svetovna vojna je število moških znatno znižala. Moških od 20—40. leta je padlo odnosno umrlo med vojno ena petina. Število žensk se pa ni izpremenilo in starih devic je vedno več. Vendar se pa obetajo dekleto po mnenju prof. Dresla lepši časi. Leto 1940 bo za ženske srečno. Prof. Dresl trdi, da se bodo fantje, ki so bili rojeni zadnja leta v vojni, oženili z dekleti, rojenimi med vojno. Ker je pa število porodov med vojno padlo na polovico, bo primanjkovala moških, rojenih l. 1909—1914 polovica deklet, ki bodo stara l. 1940 dvajset let. Število moških te starosti se ne izpremeni, dočim bo deklet manj. Tako se dekletom ki bodo stare l. 1940 dvajset let ni treba bati, da ostanejo stare dvice, ker bo lahko vsaka dobila moža.

Živčno propadanje dunajskega ženstva

Opazovanja dunajskih živčnih klinik. — Posledice gospodarske katastrofe. — Iz nečuvnega razkošja v skrajno bedo.

Dunajsko ženstvo je igralo po svetovni vojni v letih mastnih inflacijskih dobičkov sijajno vlogo. Trgovci, bankirji, industriji, prekupčevalci in verižniki so obkladali svoje žene in ljubice z najrazkošnejšim luksuzom, ki si ga moremo misliti. Najmočnejši kupci pariških in londonskih draguljarjev so bile žene dunajskih bogatašev, ki so pokrile najbolj dragocene okraske in dragulje ter dolgo izpodirvale celo ameriške dolarske tekmovalke. Žene so prireale bajeslovne bankete, večerje in razkošne slavnosti. Izdatki za toalete, avtomobile, sijajne vile in najbizarnejša potovanja so šli v milijone zdrave valute. Poleti so vozili ekspresni luksuzni vlaki cele trume veselih dunajskih žen najvišje družbe na italijansko riviero, v Francijo in v angleško kopališča, kjer so se zabavale, obdane s trumami elegantnih, dasi čisto pusto-lovskih kavalirjev. Tako življenje v

Namakaj z „Žensko hvalo“ — peri z „Jelenjim milom“!
To najbolj obvaruje perilo,
ki se brez truda popolnoma očisti.

SCHICHTOV NAČIN PRANJA

največji brezdelnosti, lenobi in neprestanem uživanju je seve učinkovalo tudi na duševno zdravje teh žen in povzročilo zablode in slabosti, ki prihajajo danes po končanem bogastvu na dan.

Finančna katastrofa, ki je sledila inflacijskim dobičkom, pa je vrgla številne dunajske finančnike v največjo bedo in propast. Najprvo so romali dragulji k zlatariju in v zastavljavnice, kjer so bili prodani pod ceno. Nato so prišli na vrsto razkošne toalete, pa hišna oprema in vile. Mesto potovanja v Francijo ali na francosko riviero je nakrat zavladalo pomanjkanje, da ni bilo misliti na nobeno letovišče in je bilo treba skrbeti za najnujnejše preživljanje.

To ubožanje je učinkovalo na žene še skoraj usodnejše kakor na moše. V obupu so žene pograbile po raznih opojnih strupih, po kokainu, opiju in drugih narkotikih. Iz duševne krize so padale v drugo, opažali so se znaki histerije in končno umobolnosti.

Tako je te dni povabila žena bivšega bančnega ravnatelja svoje prijateljice na skromno večerjo. Ze pri sprejemanju so gosti opazili, da je sila nervozna in da govori stvari, ki nimajo zveze. Vedeli so, da je postala zelo občutljiva in se radi tega niso zmenili za njene ekscentrične pozdrave. Ko pa je med večerjo gospa zajela spinačo, jo je polila na mizo v obliki srca. Pri napitnici je pograbila po steklenici in vino polivala po glavah gostov. Hišni gospodar je prepaden spoznal, da mu je žena zblaznela.

To je samo drastičen primer za pojave, ki so danes na dnevnem redu v nekoč najbogatejši dunajski družbi. Število duševnih obolenosti narašča rapidno. Po statistiki, ki jo vodijo v dunajski umobolnici Steinhof, znaša porast umobolnih ogromne odstotke. Tudi na privatnih klinikah opažajo porast duševno abnormalnih ljudi. Tako na pr. na kliniki dunajskega prof. Wagner-Jaureggja, kjer so meseca aprila sprejeli v zdravljenje 15 odstotkov bolnikov več kakor lani. Tudi zdravstveni urad dunajskega mesta konstatira velik porast nervoznih in živčnih obolenosti in popolne duševne zmedenosti.

Gospodarska kriza pač zahteva svoje žrtve.

Našim rodbinam priporočamo
KOLINSKO cikorijo
izvrsten priradek h kavi.

Najnovejša senzacija

Živ pribit na križ.

Da dokaže, kaj zmore človeška volja, se je dal nemški fakir Taimu v Berlinu 30 dni zaporedoma po 11 ur dnevno pribiti na križ. Ob zdravniški asistenci so mu zabili noge in roke 18 cm

dolge srebrne žebelje. Z železno voljo je znal preprečiti pri tej proceduri od-tok krvi tako, da med gledalci nikomur ni postalo slabo. Naša slika kaže fakirja, ki mu zabijajo žebelj v nogo.

Hitro in lahko pomlajevanje

Zdi se, da je usoda nas vseh že zapečaten: pomlajevanju ne uvidemo. Naj se brani komur pomlajevanje ne diši, kdor raje umre s sivimi lasmi, z zgubanim čelom in velim licem, z drhtečim glasom in nogami, z edino željo v srcu, da bi imel čim prej mir. Baranite se, čestilci starih časov in običajev, z vsemi ostanki svojega temperamenta nesreče, ki nam preti, toda opustite poprej vsako nado. Pomlajevanja se itak ne ubranite, ker je silnejše kot ljubezen.

Od vseh strani se čujejo glasovi, da je treba človeški rod pomladiti in preroditi. V tem zmislu si prizadeva Rusija, Francija, Nemčija, Avstrija in Češkoslovaška. Nastala je tako čudovita politična konstelacija, da je veselje. Najbrž je to zarodek bodočih evropskih Zedinjenih držav. Predno se bomo mi, kar nas je še mladih fantov, postarali, bodo funkcionirale vse pomlajevalne metode tako brezhibno, da se bomo lahko na »stara« leta vsi še enkrat zaljubili. Pomlajevalnih metod hvalabogu ne manjka. Opije žleze injekcije, masaža, 10 minut telovadbe dnevno, sport, moderni plesi, malo jesti in malo piti, mi-kado, kratka krila, avtosugestija, redno jesti in redno spati, ležati na trebuhu, na hrbtu ali na strani, jesti nekuhane jedi, na pr. surova jabolka z oljem in čebulo, živeti kakor žival, t. i. v skladu s svojimi naravnimi nagoni — skratka vsak si lahko izbere pri pomlajevanju metodo, ki mu najbolj ugaja, kdor pa zna združiti vse te metode v eno, mu je večna mladost zajamčena. Svojo življenje lahko konča samo s starostjo primernim samomorom iz nesrečne ljubezni ali v trenutku duševne zmedenosti. Drugače v bodoče sploh nihče ne bo mogel umreti.

Pomlajevanje je pa žal samo za mlade. S starimi ljudmi je sploh križ. Ti imajo svoje nazore in predsodke, od katerih ne odstopijo niti za las. Stari ljudje zahtevajo, naj se svet prilagodi njim, ne pa da bi se oni prilagodili svetu. Novotarje sovražijo, vse moderno je za nič. Kako bi torej zahtevali, naj se dajo pomladiti? Doslej so se dali pomladiti samo tisti, ki imajo v sebi vsaj nekaj mladega, namreč srce. Z mladino je seveda drugače. Mladina je navdušena za napredek, za vse, kar je novega. Mladina je sposobna žrtvovati vse za blagor človeštva. In zato je mladina najprimernejši objekt za realizacijo pomlajevalne ideje.

Tako se bodo torej pomlajevali samo mladi ljudje. Nastane vprašanje, katere mlade ljudi mislimo. Nekateri merodajni krogi se pečajo z važnim problemom depopulacije. V mnogih državah se je že izkazalo, da deca noče več tako rada na svet, kakor v prejšnjih časih. Rodbine s številnimi potomci postajajo središče splošne pozornosti. Lahko se torej zgodi, da začne človeštvo izumirati. A to bi bilo res škoda. In zakonji v tem slučaju nimajo zadostnega učinka, so začeli sociologi razmišljati, kako bi se dala nevarnost depopulacije preprečiti na drug način. Končno so prišli na pametno idejo. Če se ne rodi dovolj novih ljudi, morajo ostati dosedanjim čim delj časa pri življenju. Treba je ohraniti naše nadebudo-pokolenje brez posebnega truda in težkih posledic za državni proračun dolgo mlado, čilo, zdravo in sposobno za delo.

En način za doseg tega cilja so si izmislili res duhoviti in rafinirani. Merodajni krogi so se vprašali: kdaj postane ta deček in deklica zrela? In notranji glas jim je odgovoril: Kadar smeta v kino k predstavam, ki so mladini prepovedane. To je mednarodno in torej zanesljivo merilo. Pri nas se suče ta starost okrog 16 let. Drugi so pa trdili, da je treba dozorelost preložiti za dve leti in dovoliti mladini dostop k prepovedanim kino-predstavam šele z 18. letom. S tem bi ji bila ohranjena nedolžnost in najnost dve leti. To sicer ni mnogo, vendar je pa bolje kot nič. Pozneje se lahko ta procedura ponovi in bo dovoljeno hoditi v kino samo ženskam in moškim, ki so že dosegli 24. leto. Sicer imamo pa že zdaj nekatere filme, ki jih izpod 24 let nihče ne sme videti. S tem bi bila mladina pomlajena že za 8 let.

Ravnateljstvo in uradništvo Ljubljanske kreditne banke javlja tužno vest, da se je njen uradnik, gospod

IVAN STERLE

včeraj v gorah smrtno ponesrečil.
Pokojnemu, ki je bil vzoren uradnik in priljubljen tovariš, ohranili bodemo najlepši spomin!

V Ljubljani, dne 25. maja 1926.

Zahvala.

Za počaščenje spomina in za vse dokaze sočutja ob smrti soproga, brata in strica, blagopokojnega

dr. Karla Trillerja

izražamo vsem prijateljem in znancem, darovalcem cvetja in vencov in vsem, ki so nam in javnosti tako nenadoma odvzetega ranjkega spremili v tako častnem sprevedu k zadnjemu počitku, svojo iskreno in najpristranejšo zahvalo!

Posebna zahvala velja še za zadnje spremstvo prečastiti duhovščini v Ljubljani, Škofji Loki in Stari Loki, zastopnikom javnih uradov, korporacij in zavodov, Sokolskemu savezu ter sokolskima društvoma v Ljubljani in Škofji Loki, ki je priredilo pokojniku v svojih prostorih zadnji bratski sprejem, vsem govornikom za ganljive poslovilne govore ob rakvi in odprtem grobu ter škofojloškim pevcem za pesmi, ki so jih pokojniku tako lepo zapeli v slovo!

Ohranimo vsi blagopokojnika in vzorno njegovo delovanje v trajnem spominu!

V LJUBLJANI, dne 23. majnika 1926.

Žalujejo preostali.

Olga dr. Bergmannova roj. Potočnik naznanja v svojem imenu ter imenu sorodnikov žalostno vest, da je njen ljubljani soprog, gospod

med. univ. dr. Rihard Bergmann

okrajni in železniški zdravnik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in bratovske skladišnice, namestnik zdravniškega sveta za Slovenijo, odbornik Zdravniške komore, podpredsednik Zveze blagajniških zdravnikov, organizator železniških zdravnikov, organizator okrajnih zdravnikov, I. podstarosta Jugoslovenske gasilske zveze (Ljubljana), načelnik gasilske župe Žalske, načelnik Prostovoljnega gasilnega društva Žalec občinski odbornik trga Žalec, imejatelj reda sv. Save IV. klase, zlate kolajne za gradjanske zasluge I. klase, član gasilske župe Žalske itd.

v ponedeljek, dne 24. maja ob 7. zjutraj po dolgi in težki bolezni v 45. letu starosti preminul.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, dne 26. maja ob 5. uri popoldne z doma na žalsko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 27. t. m. ob pol 7. zjutraj v žalski župni cerkvi.

Žalec, dne 25. maja 1926.

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibser Ljubljana, Valvazorjev trg 71/T

Družabnik
ali družabnica se sprejme k dobrodošli trgovini v zelo prometnem in industrijskem kraju na Gorenjskem. — Potrebni kapital 60—80.000 Din. — Ponudbe pod »Kapital 1573« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Stanovanje
v novi hiši, obstoječe iz kuhinje in ene ali dveh sob — išče mlad zakonški par brez otrok. — Ponudbe pod »Čednost 1576« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Učenec
išče mesta v trgovini z mešanim blagom, najraje na deželi, da bi imel hramo in stanovanje v hiši. — Dopisi pod »Učenec 1582« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Skladiščnik
izurjen v mešani trgovini, starejša in dobra moč — išče stalno službo. — Ponudbe pod »Skladiščnik 1583« na upravo »Sl. Naroda«.

Iščemo za vstop s I. junijem perfektno

stenografinjo
in strojepisno slovenskega in nemškega jezika, po možnosti samostojno korespondentino. Prošnje z referencami in zahtevkami na upravo »Sl. Naroda« pod »KTV/1484«.

Dvokolesa
znamk »Tribuna«, »Diamant«, »Favor«, »Styria«, »Frera«, »Bianchi«, »Record«, »Champion«, »Preziosa«, »Legnano« v zalogi. Pneumatika najčistejše vrste »Dunlop«, »Michelin«, »Pirelli« itd. Najnovejši modeli in najnižje cene. — Ceniki franco; prodaja na obroke. — F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4. 107/T

Oddam sobo
za 2 gospoda. Električna luč. Kje pove uprava »Naroda«.

Proda se stroj
št. 10/40 in 8/50. Kupec se nauči strojno pletenje in dobi stalno delo na domu. Naslov v upravi.

L. Mikuš

Ljubljana, Mostni trg 15
p. posla stroje za pletenje
dežnikov in solinčnikov ter sprehajalnic
palic.

Pravila se kmetujejo točno in solidno

Išče se DYNAMO ISTOSMERNEGA TOKA

10 do 15 kilowatov, 220 voltov, rabljen, garantirano sposoben za obratovanje, po možnosti s stikalno ploščo in regulatorjem.

Ponudbe na g. Frano Dolenc, Planina pri Rakeku.

Pomladne novosti

negavice v raznih barvah, žepne robce, čipke, ro-kavice, naravnice, palice, razna mila, gume in potreščine za šivilje, krojače in čevljarje ter nahrbtnike.

NAJNIZJE CENE. NAJNIZJE CENE.

JoSIP PETELINC

LJUBLJANA 65-T

(ob vodi) blizu Prešernovega spomenika.

PRODAM

večji paket delnic

Gradbene družbe »SLOGRAD« d. d.
pod nominalno vrednostjo s kuponi od leta 1924
naprej. Ponudbe pod »Prilika« na anonimni biro
»Vera« v Ljubljani, Aleksandrova cesta 8.

Pletilni stroji

nemškega izdelka patent »Ideal«
z jamstvom za nogavice, jopice,
svitarje in vsakovrstne pletenine
nudi vsakomur najboljšo in sigurno
ekstencijo. V zalogi s potokom, ki je jako lahek, in po potrebi tudi s stanovanjem edino le pri
F. Kos, Ljubljana, Zidovska ul. 5
Generalni zastopnik.

Makulturni papir

kg Dln 5—
prodaja uprava »Slov. Naroda«

Naznanjamo pretužno vest, da se je naš marljivi in vestni skladiščnik, gospod

Rado Stopčič

trgovski sotrudnik

dne 24. t. m. na Kamniških planinah smrtno ponesrečil.

Blagega pokojnika ohranimo v trajnem spominu.

Ljubljana, 25. maja 1926.

1600

»Pekateto«, tovarna testenin d. z. o. z.

Prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je gospod

Amadio Bolaffio

veletržec v Gorici

včeraj po mukopolni bolezni preminul.

Ljubljana - Gorica, 25. V. 1926

Žalujejo ostali.